

Definitieve uitnodiging

Griffiersbijeenkomst 2023

Vrijdag 20 oktober 2023, 09.30 - 14.30 uur
Statenzaal, provinciehuis Paviljoen Welgelegen, Dreef 3 te Haarlem

Geachte griffier,

Graag nodig ik u uit voor onze jaarlijkse griffiersbijeenkomst op vrijdag 20 oktober van 09.30 uur tot 14.30 uur op het provinciehuis Paviljoen Welgelegen. U heeft hiervoor reeds een save-the-date ontvangen.

Zoals ieder jaar organiseert het kabinet van de commissaris van de Koning in Noord-Holland een griffiersbijeenkomst omdat we de samenwerking waarderen, elkaar ontmoeten belangrijk vinden en de gelegenheid willen bieden om elkaar te inspireren.

Programma

Het eerste deel van de bijeenkomst staat in het teken van het thema integriteit en integritisme. Oud-burgemeester van Bloemendaal Elbert Roest zal zijn reflecties delen en met het gezelschap in gesprek gaan. Ter introductie kunt u het [afscheidsinterview van de heer Roest in de Volkskrant](#) lezen.

Het tweede deel van de bijeenkomst staat in het teken van de denktank [Nederland 2040: een toekomstbeeld](#). Dit is een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en De Argumentenfabriek om te komen tot een inspirerende langetermijnvisie voor Nederland. We zullen ingaan op het toekomstbeeld, met speciale aandacht voor de thematiek rond 'presterende overheden' en 'betrokken burgers'.

Het programma van de bijeenkomst ziet er als volgt uit:

09.00 - 09.30	Inloop
09.30 - 09.50	Opening Opening door dagvoorzitter, plv. kabinetschef 5.1.2e Welkomstwoord door commissaris Van Dijk
09.50 - 11.00	Integriteit en integritisme Presentatie uitvraag integriteitsprotocollen Gesprek met de heer Roest over integriteit en integritisme
11.00 - 11.15	Pauze met koffie en gebak
11.15 - 11.45	Toekomstbeeld Nederland 2040 Toelichting 5.1.2e (projectleider VNG) op Toekomstbeeld Nederland 2040 5.1.2e (5.1.2e) over participatie in 2040
11.45 - 11.50	Verplaatsing naar ruimte voor werksessies
11.50 - 13.00	Werksessies Toekomstbeeld Nederland 2040 Deelnemers nemen deel aan één van twee werksessies: <i>Werksessie 1: Betrokken burgers: ruimte voor de samenleving</i> <i>Werksessie 2: Presterende overheden: ongecompliceerd goed</i>
13.00 - 13.30	Plenaire afsluiting
13.30 - 14.30	Lunch

Geef uw aanwezigheid door

Ik wil u verzoeken om uw aanwezigheid en eventuele dieetwensen door te geven via [dit webformulier](#).

Wij kijken ernaar uit om u op 20 oktober te mogen verwelkomen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Kabinetschef

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 22 september 2023 13:28
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Griffiersbijeenkomst 20 oktober

Beste Elbert,

Dank voor je bereidheid om een bijdrage te leveren aan onze griffiersbijeenkomst op 20 oktober. Zoals besproken lijkt het ons heel waardevol om jouw ervaringen en reflecties rond het thema integriteit en integrisme te kunnen delen met de Noord-Hollandse griffiers en daarover met hen in gesprek te gaan.

Het programma start om 9.00 uur en duurt uiterlijk tot 13.00 uur, daarna bieden we een lunch aan. Halverwege zal er een pauze zijn.

We stellen ons voor om na de opening door de commissaris en onze Statengriffier te beginnen met jouw verhaal en daarna het gesprek aan te gaan met de griffiers.

Na de pauze (rond 11.00 uur) komt een ander thema aan bod, het traject Atlas Nederland 2040 van de VNG en de Argumentenfabriek.

Een uitgewerkt concept-programma ontvang je zo snel mogelijk.

5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e (allen in CC) bereiden de bijeenkomst verder voor.

Je gaf aan een ambtelijke collega mee te willen nemen. Graag ontvangen we zijn/haar naam en contactgegevens.

Graag tot ziens op 20 oktober.

Hartelijke groet,

5.1.2e
Plaatsvervangend kabinetschef
T: 023-514 5.1.2e
M: 06-5.1.2e
Dreef 3 2012 HR Haarlem

www.noord-holland.nl

5.1.2e [@noord-holland.nl](mailto:5.1.2e@noord-holland.nl)

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 26 september 2023 12:13
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Griffiersbijeenkomst 20 oktober
Bijlagen: Uitgebreid programma griffiersbijeenkomst.docx

Beste Elbert Roest,

Nogmaals hartelijk dank dat u een bijdrage wilt leveren aan de griffiersbijeenkomst op 20 oktober.

We hebben iets geschoven in de tijd, waardoor de bijeenkomst nu van 09.30 tot 13.30 duurt, met aansluitend een lunch. We willen voorstellen dat u om 9.50, na het welkomstwoord door de commissaris, uw ervaringen en reflecties deelt en in gesprek gaat met de griffiers. Hiervoor hebben we tot 11 uur uitgetrokken. Voor de volledigheid treft u het uitgebreide conceptprogramma in de bijlage. Wij sturen de definitieve uitnodiging eendaags uit en zullen hierin verwijzen naar het interview met u dat op 17 september in de Volkskrant stond.

Uiteraard staan wij van het kabinet ter beschikking om bij te dragen aan de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
 Beleidsadviseur Kabinetszaken
 Kabinet van de commissaris van de Koning in Noord-Holland

T. +31 6 5.1.2e
 L. www.linkedin.com/in/5.1.2e
 E. 5.1.2e @noord-holland.nl

 Provincie
 Noord-Holland
www.noord-holland.nl | Houtplein 33, 2012 DE | Postbus 3007, 2001 DA Haarlem |

Van: 5.1.2e @noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 22 september 2023 13:28
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e @noord-holland.nl>; 5.1.2e @noord-holland.nl>;
 5.1.2e @noord-holland.nl>
Onderwerp: Griffiersbijeenkomst 20 oktober

Beste Elbert,

Dank voor je bereidheid om een bijdrage te leveren aan onze griffiersbijeenkomst op 20 oktober. Zoals besproken lijkt het ons heel waardevol om jouw ervaringen en reflecties rond het thema integriteit en integriteit te kunnen delen met de Noord-Hollandse griffiers en daarover met hen in gesprek te gaan.

Het programma start om 9.00 uur en duurt uiterlijk tot 13.00 uur, daarna bieden we een lunch aan. Halverwege zal er een pauze zijn.

We stellen ons voor om na de opening door de commissaris en onze Statengriffier te beginnen met jouw verhaal en daarna het gesprek aan te gaan met de griffiers.

Na de pauze (rond 11.00 uur) komt een ander thema aan bod, het traject Atlas Nederland 2040 van de VNG en de Argumentenfabriek.

Een uitgewerkt concept-programma ontvang je zo snel mogelijk.

5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e (allen in CC) bereiden de bijeenkomst verder voor.

Je gaf aan een ambtelijke collega mee te willen nemen. Graag ontvangen we zijn/haar naam en contactgegevens.

Graag tot ziens op 20 oktober.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Plaatsvervangend kabinetschef

T: 023-5145.1.2e

M: 06-5.1.2e

Dreef 3 2012 HR Haarlem

www.noord-holland.nl

5.1.2e@noord-holland.nl

Conceptprogramma griffiersbijeenkomst 20 oktober 2023 (09:30 tot uiterlijk 14:30 uur)

Doelgroep: Noord-Hollandse griffiers

Aanwezigen vanuit de organisatie/ PNH: Commissaris van de Koning Van Dijk, Elbert Roest, secretaris VNHG, projectleider VNG, twee bestuursleden van de Nationale Jeugdraad, kabinetsmedewerkers en regiomanagers.

Aanleiding

Jaarlijks organiseert het kabinet van de provincie Noord-Holland in het najaar een inhoudelijke griffiersbijeenkomst. De griffiersbijeenkomst 2023 staat gepland op 20 oktober, van 09:30 tot 14:30 uur.

De griffiersbijeenkomst staat inhoudelijk in het teken van het onderwerp integriteit/integritisme en het [Toekomstbeeld Nederland 2040](#) van de VNG en de Argumentenfabriek.

Programma

09.15 - 09.30	Inloop
09.30 - 09.50	1. Algemene introductie - Opening door dagvoorzitter, plv. kabinetschef 5.1.2e (5 minuten) - Welkom door cdK van Dijk (10 minuten) - Huishoudelijke mededelingen dagvoorzitter (5 minuten)
09.50 - 11.00	2. Integriteit en integritisme Terugkoppeling uitvraag integriteitsprotocollen 5.1.2e Elbert Roest in gesprek met griffiers over integriteit en integritisme
11.00 - 11.15	Pauze en koffie/gebak
11.15 - 11.45	3. Toelichting op Toekomstbeeld Nederland 2040 - Toelichting 5.1.2e (projectleider VNG) over de opzet van denktank Nederland 2040 (15 minuten) - Inspirerend verhaal door 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e en 5.1.2e) (15 minuten)
11.45 - 11.50	Verplaatsing naar ruimte voor werksessies
11.50 - 13.00	4. Werksessies Deelnemers nemen deel aan één van de volgende twee werksessies: Werksessie 1: Betrokken burgers (5.1.2e en 5.1.2e) Werksessie 2: Presterende overheden (5.1.2e en/of 5.1.2e)
13.00 - 13.30	5. Plenaire afsluiting
13.30 - 14.30	Lunch

1. Algemene introductie

Plv. kabinetschef mevrouw 5.1.2e treedt als dagvoorzitter op en opent de bijeenkomst.
Commissaris van de Koning: Woord van welkom als gastheer

Plv. kabinetschef mevrouw **5.1.2e** doet enkele huishoudelijke mededelingen en licht het programma van de dag toe. Daarnaast stelt zij de nieuwe VNHG secretaris De Greef, de collega's van kabinetszaken en de regiomanagers voor aan de griffiers.

2. Integriteit en integritisme

Elbert Roest deelt ervaringen en reflecties en gaat in gesprek met de griffiers over integriteit en integritisme.

3. Toelichting op Toekomstbeeld Nederland 2040

5.1.2e (VNG): Korte toelichting over de opzet van denktank Nederland 2040 (verhaal, verwachtingen, doelen, 5 ontwerpprincipes van beleid en inzicht in voorstellen)

5.1.2e : **5.1.2e** : Inspirerend verhaal over participatie in 2040

4. Interactieve werksessie

De griffiers kunnen kiezen uit twee werksessies: presterende overheden en betrokken burgers.

Werksessie 1: Presterende overheden: ongecompliceerd goed

Begeleiding: **5.1.2e** en/of **5.1.2e**

Toekomstbeeld van het openbaar bestuur en de rol van de griffier daarin in 2040. De volgende voorstellen van de denktank dienen ter inspiratie:

- Versterk het parlement en andere volksvertegenwoordigingen door ambtelijke ondersteuning van leden en commissies te verdubbelen
- Werk vaker met extraparlementaire en/of minderheidskabinetten (waarin de beoogde coalitiepartijen een beperkt aantal afspraken op hoofdzaken maken en meerderheden in het parlement gezocht moeten worden) en langetermijnakkoorden met betrokkenheid van oppositiefracties. Leer hierbij van ervaringen in gemeenten en provincies.
- Stel minimeisen aan de omvang van een fractie (met bijhorende fractierechten).
- Ontwikkel een visie op de rijksoverheid als middenbestuur oftewel een bestuurslaag tussen de decentrale en internationale bestuurslagen in. Draag hierbij taken, bevoegdheden en middelen over aan deze bestuurslagen.
- Schrap en/of vereenvoudig systematisch regels zoals door ze te filteren op noodzaak, werkzaamheid en doelmatigheid en ze bij invoering al te voorzien van een uiterste houdbaarheidsdatum.
- Toets grote akkoorden en wetwijzigingen aan de hand van een generatietoets (om langetermijndenken te institutionaliseren), een uitvoerbaarheidstoets en een toets op 'doenvermogen'. Betrek ervaringsdeskundigen en belanghebbenden bij het maken van beleid.
- Beleg de verantwoordelijkheid voor het maken van beleid en het uitvoeren van dat beleid in de regel bij dezelfde overheidsinstantie.

- Vergroot de democratische legitimiteit van regionale samenwerkingsverbanden door bestaande verbanden te stoppen, samen te voegen en/of op een regionale bestuurslaag te organiseren.
- Richt overheidsbeleid op brede welvaart in álle regio's. Spreid kennis-, onderwijs- en overheidsinstellingen beter over het land en creëer gebiedsfondsen per regio met meerjarige prestatiedoelen en voldoende geld (zonder schotten)
- Verruim de mogelijkheid voor decentrale overheden om lokaal belasting te heffen zonder extra lasten voor burgers en bedrijven (door tegelijk nationale belastingen te verlagen).
- Hoe wordt strategische kennis behouden in een context van verjonging, mobieler arbeidsparticipatie en afname van bestuurlijke senioriteit/professionaliteit?
- Hoe blijft de raad als lekenbestuur functioneren met de steeds grotere opgaven waar gemeenten mee te maken krijgen? Hoe kan de raad in controle blijven over haar eigen agenda?

Werkssessie 2: Betrokken burgers: ruimte voor de samenleving

Begeleiding: Voorzitter NJR en denktanklid 5.1.2e en dossierhouder jongerenparticipatie NJR 5.1.2e

Sessie wordt vormgegeven door NJR. Daarbij wordt ingegaan op *best practices* rond (jongeren)participatie en besproken hoe participatie in 2040 idealiter vorm krijgt.

De volgende voorstellen van de denktank dienen ter inspiratie:

- Verlaag de kiesgerechtigde leeftijd van 18 naar 16 jaar.
- Moedig betrokkenheid en verantwoordelijkheid van jongeren bij de samenleving aan via (vrijwillige) maatschappelijke diensttijd en aandacht voor burgerschapsvorming in het onderwijs.
- Betrek de ervaring, kennis en ideeën van burgers structureel bij beleidskeuzes via gelote burgerberaden, zoals over toekomstig asiel- en arbeidsmigratiebeleid. Leer van ervaringen in het buitenland en onderzoek of toekomstige generaties, dieren en planten een stem kunnen krijgen binnen (sommige) burgerberaden.
- Werk met collectieve opdrachten en collectief (coöperatief) eigenaarschap (bijvoorbeeld bij woningbouw, natuur of landbouw)
- Voer een bindend correctief referendum in (in lijn met het voorstel van de Staatscommissie parlementair stelsel).
- Ga de diplomacratie tegen door digitale inspraak te bevorderen bij besluitvorming (zoals in Taiwan).
- Ontwikkel (naar Duits voorbeeld) met jongeren een domeinoverstijgende nationale jeugdstrategie gericht op het structureel versterken van de positie van jongeren.
- Maak maatschappelijk verlof mogelijk, waardoor werkenden en studerende de mogelijkheid krijgen om politiek, bestuurlijk en/of maatschappelijk actief te zijn.

Andere punten:

- Hoe ga je als raad om met inspraakrecht? Mobilisatie van voor- en tegenstanders bij een raadsbesluit
- Betrekken van andere (leeftijds)groepen met een ander ritme en andere manieren van participatie
- Dienen gemarginaliseerde / ondervertegenwoordigde groepen een sterkere stem te hebben en hoe kan dit vormgegeven worden?

5. Plenaire afsluiting

Aan het eind een plenaire terugkoppeling door 5.1.2e en 5.1.2e, waarbij een koppeling wordt gemaakt met het toekomstbeeld. 5.1.2e vertelt over het vervolg. Er wordt nog gewezen op de mogelijkheid om individueel de enquête over het toekomstbeeld in te vullen. De bijeenkomst wordt afgesloten met een lunch.

Van: Afdeling Kabinet
Verzonden: donderdag 2 november 2023 13:04
Onderwerp: Stukken Noord-Hollandse griffiersbijeenkomst 2023
Bijlagen: Impressieverslag Noord-Hollandse griffiersbijeenkomst 2023.pdf; Presentatie Provincie Noord-Holland tbv griffies ^{5.1.2e} en ^{5.1.2e}.pdf

Geachte griffier,

Hartelijk dank voor uw komst naar de Noord-Hollandse griffiersbijeenkomst. We kijken terug op een interessante bijeenkomst waarbij we met elkaar gedachten en ideeën hebben kunnen uitwisselen over thema's die uw werk als griffier raken. In de bijlagen vindt u een impressieverslag van de dag, de presentatie van Elbert Roest en ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} de presentatie met de resultaten van de uitvraag integriteitsprotocollen van het Kabinet en de hand-out met praktische zaken m.b.t. burgemeestersprocedures.

Indien u feedback heeft over de bijeenkomst, laat het ons weten. En voor wie er helaas niet bij kon zijn, we hopen u bij een volgende bijeenkomst te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

^{5.1.2e}

Plaatsvervangend Kabinetschef

kab@noord-holland.nl

IMPRESSIEVERSLAG

Noord-Hollandse griffiersbijeenkomst 20 oktober 2023

De bijeenkomst wordt begeleid door plaatsvervangend kabinetschef **5.1.2e**
5.1.2e Aan het begin van de bijeenkomst benadrukt zij de vertrouwelijkheid: iedereen moet zich vrij voelen om ervaringen met elkaar uit te wisselen. Ook licht zij toe dat de groep genodigden dit jaar groter is dan andere jaren: naast de griffiers en de adviseurs kabinetszaken zijn ook een aantal regiomanagers en medewerkers van de Statengriffie aanwezig. Op deze manier wil het kabinet van de commissaris bijdragen aan het versterken van de onderlinge contacten. De commissaris van de Koning introduceert de thema's van de bijeenkomst: integriteit en integritisme en het Toekomstbeeld 2040 van de VNG en de Argumentenfabriek. Hij benadrukt het belang van de bijeenkomst. Griffiers zijn voor de commissaris en zijn kabinet niet alleen een belangrijke partner bij burgemeesterszaken, maar ook op andere onderwerpen zoals integriteit en kwaliteit van het openbaar bestuur. Hij hecht er waarde aan om elkaar bij dit soort bijeenkomsten te zien en ervaringen uit te wisselen. Dit is voor de commissaris sinds het aantreden van het nieuwe college van Gedeputeerde Staten van extra belang, aangezien hij nu de portefeuille Bestuur heeft.

Integriteit en integritisme

De eerste sprekers van de dag zijn Elbert Roest en 5.1.2e. Zij vertellen uit eigen ervaring over de vele integriteitskwesties in de gemeenten Bloemendaal. Ze benadrukken dat ze hier op persoonlijke titel spreken. In de gemeente Bloemendaal werden disproportioneel veel integriteitsmeldingen, WOB/WOO verzoeken en andere inlichtingenverzoeken gedaan. Dit zorgde voor veel extra werk voor ambtenaren en bestuurders en vele juridische procedures. Hierbij is gemerkt dat het gemeentelijk apparaat niet opgewassen was tegen deze vormen van beschuldigen en overbevragen. Om dit aan te gaan is er in Bloemendaal een handelingsperspectief opgesteld. Het advies van deze ervaringsdeskundigen: "Houd het klein als het kan en maak groot wanneer het moet." Je staat er niet alleen voor, vraag hulp (bij het COAP, het Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke ambtsdragers) en zorg dat de integriteitsprotocollen goed op orde zijn zodat wanneer zich iets voordoet je documenten hebt om op terug te vallen. In de bijgevoegde Power-Pointpresentaties zijn de adviezen terug te lezen, evenals de uitkomst van de uitvraag naar integriteitsprotocollen bij gemeenten die door het kabinet van de commissaris is uitgevoerd.

Toekomstbeeld 2040

5.1.2e, werkzaam voor de VNG en projectleider van de Denktank Nederland 2040 vertelt over het Toekomstbeeld Nederland 2040. De komende jaren staat Nederland voor grote uitdagingen (o.a. klimaat en vergrijzing) waarmee het Toekomstbeeld 2040 aan de slag wil. De denktank ziet een krachtiger, groener en slagvaardiger Nederland voor zich en heeft hiervoor ideeën en voorstellen. Doel van de denktank is dat deze meegenomen worden in de coalitievorming na de verkiezingen van november dit jaar. Uit de zaal komt de vraag hoe het staat met de verhouding van de gemeenteraden ten opzichte van het Toekomstbeeld 2040 en het mandaat en bij wie dat ligt. Hierop werd geantwoord dat het doel van het Toekomstbeeld 2040 is om een stap naar voren te doen, uit de impasse die er tijdens de formatie van 2021 werd gevoeld en daarmee een grote groep te vertegenwoordigen.

Na de bijdrage van **5.1.2e** is het woord aan **5.1.2e** van de Nationale Jeugd Raad, de NJR. Zij focust op het belang van langetermijndenken. Wat volgens de NJR kan helpen om het toekomst denken te internaliseren bij het nemen van besluiten is een generatietoets. Dit voorstel ligt nu nog bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Na deze twee sprekers gaan de griffiers uiteen in twee verschillende werksessies.

Werk sessie 1: Betrokken burgers

5.1.2e van de Nationale Jeugdraad leidt de werksessie 'Betrokken burgers'. Na een introductie worden de griffiers gevraagd hoe zij denken over participatie en welke rol zij hierin zien weggelegd voor zichzelf. Er volgt een goed gesprek dat bestaat uit het benoemen van zorgen, 'best practices' en toekomstidealen. Zorgen zijn er over het aanjagen, de capaciteit, de participatie bereidheid van 'afgehaakte jongeren', de impact en de verankering. Toch zijn er ook positieve noten. Zo stelt een van de griffiers dat een digitaal jongerencentrum goed werkt en is een andere griffier zeer te spreken over raadsleden die zelf hun participatie organiseren door middel van bezoeken aan jongerencentra.

Uit de werksessie komt naar voren dat (jongeren)participatie een hot topic is, ook binnen de Noord-Hollandse gemeentes, maar dat de vormgeving en uitvoering van een jongerenparticipatiebeleid nog aandacht behoeft. De griffiers zijn dan ook allen van mening dat het goed is dat de communicatie en uitwisseling op het gebied van jongerenparticipatie wordt verbeterd. Niet alleen tussen griffiers maar ook tussen jongerenorganisaties, zoals NJR, en de griffiers. Daarnaast hebben de griffiers nog enkele andere tips zoals het volgen van initiatieven van ProDemos, inzetten op educatie over participatie, het installeren van een jeugdgriffier en het creëren van een online digitaal participatie uitwisselingsplatform.

Werksessie 2: Presterende overheden

5.1.2e , projectleider van de VNG, neemt de griffiers mee in het onderwerp 'Presterende overheden' aan de hand van stellingen.

Stelling 1: Regionale samenwerkingen. Het vergroten van de democratische legitimiteit van regionale samenwerkingsverbanden vereist het stoppen, samenvoegen en/of organiseren van bestaande verbanden op een regionale bestuurslaag.

De meeste griffiers zijn het erover eens dat besluitvorming niet thuishoort op regionaal niveau. De RES wordt als voorbeeld genoemd van hoe je je democratische legitimiteit kwijtraakt. Regionale besluiten moeten langs alle raden vinden de aanwezigen, dit kost tijd. Die tijd moeten bestuurders nemen. Hier ligt een rol voor de VNG om in de wetgeving te adviseren. Hoe intensief een gemeenschappelijke regeling ook is, het mag geen vervanging zijn van besluitvorming. Hier wordt nog de tegenvraag gesteld of er echt sprake is van controleverlies of een gevoel van verlies van controle.

Stelling 2: Raadsbrede akkoorden. We moeten vaker gebruik maken van raadsbrede akkoorden en/of minderheidscolleges, waarbij coalitiepartijen slechts een beperkt aantal afspraken op hoofdzaken maken en meerderheden in de raad moeten zoeken, evenals het sluiten van langetermijn akkoorden met betrokkenheid van oppositiefracties.

De aanwezige griffiers hebben weinig ervaring met raadsbrede akkoorden. Ze zijn benieuwd of deze akkoorden heel hoog over zijn en wel over de inhoud gaan. Wanneer is er behoefte aan een raadsbreed akkoord? Het uitgangspunt kan een minderheidscollege zijn. Als er één partij dominant is in de raad is er geen behoefte aan vanuit de coalitie.

Stelling 3: Generatietoets en uitvoerbaarheidstoets. Grote akkoorden en beleidsplannen dienen te worden beoordeeld aan de hand van een generatietoets en/of een uitvoerbaarheidstoets om langetermijndenken te institutionaliseren.

De vraag wordt gesteld of dit nuttig is voor een college? Hoort het niet meer bij beleid? Raadsleden lijken alleen naar de komende vier jaar te kijken en willen concrete acties en besluiten daarin nemen. Er is weinig sprake van visie. Een toets moet niet in beton gegoten zijn en kan eventueel wel inzicht bieden.

Afsluiting

Na de werksessies komen de aanwezigen nog even bijeen om de bijeenkomst gezamenlijk af te sluiten. De dagvoorzitter vraagt aan de begeleiders van de werksessies wat hun is bijgebleven. Uit de werksessie 'Betrokken burgers' komt het volgende beeld naar voren: Jongerenparticipatie kost tijd, middelen, mankracht. We vinden het belangrijk maar er is nog geen oplossing. Het Rijk moet hier een rol in pakken ter ondersteuning. Meer jongeren in de raad kan ook helpen. De belangrijkste conclusie uit de werksessie 'Presterende overheden' is dat het een uitdaging is om het langetermijndenken binnen de hoofden van raadsleden te krijgen. Een generatietoets of uitvoerbaarheidstoets zou eventueel meer inzicht kunnen binden.

De dagvoorzitter dankt alle aanwezigen voor hun bijdrage en wijst de griffiers op de hand-out met praktische informatie over burgemeestersprocedures. Zij sluit de bijeenkomst af en kijkt uit naar de volgende ontmoeting.

Bron: HD

Bestuurlijke ontwrichting (ondermijning) en integritisme

2. Doel van deze bijdrage

- Ervaringen uitwisselen
- Kennis delen
- Wat zijn handelingsperspectieven?
- Klein maken tenzij... relativering
- Gesprek aangaan

5. Wat verstaan wij onder bestuurlijke ontwrichting/ondermijning & integritisme?

- Bestuurlijke ondermijning: vorm van democratische sabotage/ontwrichting -> een zodanige inzet van democratische (en juridische) middelen waardoor er effectief zand in de machine wordt gestrooid ('ontregeling')
- Integritisme: het onterecht ter discussie stellen van de integriteit van bestuurders, raadsleden en ambtenaren met het oog op persoonlijke beschadiging

6. 'Verschijnselen van ontregelen'(1)

Disproportionele hoeveelheid inlichtingenverzoeken op grond van artikel 169 Gemeentewet

- Veelal over onderwerpen uit het verleden (al dan niet het persoonlijk belang betreffende) -> oude zaken worden voortdurend opgerakeld
- Conceptdocumenten worden vóór democratische beraadslaging opgeëist, van commentaar voorzien en publiekelijk gedeeld
- Gegeven antwoorden op raadsvragen worden niet geaccepteerd, voortdurend worden vragen herhaald/continu worden vervolgvragen gesteld
- Keer op keer wordt gesteld dat het college geen antwoorden geeft en niet voldoet aan de inlichtingenplicht
- Ambtenaren die 'technische' vragen beantwoorden worden persoonlijk ter verantwoording geroepen/in de publieke arena getrokken

‘Verschijnselen van ontregelen’(2)

- Veel/omvangrijke Wob/Woo verzoeken in vervolg op de inlichtingenverzoeken
- Circa 160 integriteitsmeldingen worden tijdens 1 raadsperiode ingediend tegen (oud)burgemeester, (oud) wethouders, (oud) gemeentesecretaris en (oud) ambtenaren
 - Afgedane klachten en juridische geschillen worden opnieuw ingediend als integriteitsmelding
 - Afgedane integriteitsmeldingen worden fractioneel aangepast en opnieuw door derden ingediend
 - Politieke issues worden als integriteitsmelding ingebracht

‘Verschijnselen van ontregelen’(3)

- Bezwaar- en beroepsprocedures worden gestart tegen democratisch genomen raadsbesluiten
- Een raadsbesluit wordt ter vernietiging voorgelegd aan de Kroon
- Een wethoudersbenoeming wordt opgehouden

‘Verschijnselen van ontregelen’ (4)

- Aangiftes worden ingediend tegen (oud) burgemeesters, (oud)wethouders en de gemeentesecretaris
 - Aantijgingen bij de aangiftes worden zonder rechterlijke toetsing – publieke feiten genoemd, onder bescherming van de onschendbaarheid
 - Ook nadat het OM aangiftes niet in behandeling neemt worden zogenoemde strafbare feiten herhaald als “ feiten”
- (Juridische) adviezen van geraadpleegde adviseurs worden door ‘eigen’ ingeschakelde adviseurs ondeugdelijk verklaard
- Externe adviseurs van de gemeente worden in het tuchtrecht getrokken (o.a. huisadvocaat, onderzoeksbureau en de accountant)

‘Verschijnselen van ontregelen’(5)

- Discussies in de raad worden voortdurend op de man gespeeld i.p.v. op de bal
- (Telefoon)gesprekken met bestuurders, gemeentesecretaris en ambtenaren worden zonder vooraankondiging systematisch opgenomen en ‘verknipt en geframed’ gedeeld op social media
- Ambtenaren/bestuurders ervaren voortdurende aanvallen op social media
- Burgemeester wordt bestookt met persoonlijke e-mails, waarin hij o.a. wordt gesommeerd om op grond van zijn aangifteplicht (ex art. 162 van het Wetboek van Strafvordering, de ‘aangifteplicht’) aangifte te doen jegens oud bestuurders

‘Verschijnselen van ontregelen’ (6)

- Grenzen worden opgezocht door de wijze waarop omgegaan wordt met vertrouwelijke informatie: ‘vertrouwelijkheid’ en ‘geheimhouding’ worden permanent ter discussie gesteld
- Foto’s worden gemaakt bij inzage in vertrouwelijke/geheime stukken en worden gedeeld
- Vertrouwelijke verstrekte informatie/e-mails worden doorgestuurd aan (weliswaar) een grote groep beëdigde functionarissen: de kans op lekken neemt daardoor toe

‘Verschijnselen van ontregelen’ (7)

- De gemeente wordt neergezet als ‘Bavianenrepubliek’, ‘de maffia regeert’, ‘alles wordt geheim verklaard’, ‘De echte misdadigers zitten in het gemeentehuis’
- Zwartboeken worden ingediend

7. Gevolgen

- Algehele verkramping en handelingsverlegenheid college, raad, griffie en ambtelijk apparaat
- De griffie in een moeilijke positie
- Beschadiging van personen
- Uittocht van ambtenaren
- De pers gooit olie op het vuur

- Maar: de zoektocht naar oplossingen start!

8. Juridische ankers: niet opgewassen tegen chicaneren

- Art 15 Gemeentewet: verboden handelingen?
- Artikel 169 Gemeentewet: actieve informatieplicht -> algemeen belang?
- Artikel 170 Gemeentewet: burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit -> Gedragscode heeft geen bindende werking
- Artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht -> vertrouwelijke karakter van gegevens?
- Artikel 22 Gemeentewet: onschendbaarheid
- Smaad en laster op social media -> vrijheid van meningsuiting

Bron: HD

9. Handelingsperspectief: inzet adviseurs (1)

- De huisadvocaat wordt frequent geraadpleegd
- De landsadvocaat wordt gevraagd wat de grenzen zijn van de inlichtingenplicht ('strijd met het algemeen belang')
- Er worden bezoeken gebracht aan BZK en de Provincie voor advies en om de lacunes in de wet te agenderen
- Het Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke ambtsdragers (CAOP) wordt systematisch om advies gevraagd hoe om te gaan met de integriteitsmeldingen en geeft waardevolle adviezen
- De Nationale ombudsman wordt gevraagd een presentatie te geven over hoe om te gaan met complex en aanhoudend klaaggedrag (zie website nationale ombudsman)
- Een onderzoeksbureau wordt gevraagd het grootste hoofdpijndossier extern te onderzoeken
- Het Verwey Jonker Instituut wordt gevraagd de raad te adviseren over een cultuurveranderingsproces

Handelingsperspectief: het interne proces op orde (2)

- Er wordt op jaarbasis circa 1,5 ton extra budget aan de raad gevraagd om de hoeveelheid raadsvragen en Woo-verzoeken te beantwoorden
- Beantwoording van raadsvragen wordt door een separaat team op eenduidige wijze voorbereid/getoetst op eerdere beantwoording. Alle antwoorden worden geaccordeerd door het college en binnen een termijn van vier weken beantwoord
- Raadsvragen en antwoorden worden op onderwerp bijgehouden. Zo ook de antwoorden van de rondvraag van commissie- en raadsvergaderingen
- Overzichten met aantallen raadsvragen, Wob/Woo- verzoeken en integriteitmeldingen worden aan de raad gestuurd om hen actief te informeren
- Bij aanhoudend klaaggedrag worden zogenaamde 'stopbrieven' – onder verwijzing naar eerdere antwoorden - ingezet

Handelingsperspectief: instellen protocol integriteitsmeldingen (3)

- De integriteitsmeldingen worden systematisch zoveel mogelijk op onderwerp geclusterd en behandeld, voorzien van uitgebreide feitenrelazen
- Er wordt een Integriteitsprotocol opgesteld en een onafhankelijke commissie Integriteit ingesteld om de raad te adviseren over de afdoening van de meldingen
- Er is volledige transparantie, navolgbaarheid en openbare publicatie op gemeentelijke website na afhandeling integriteitsmeldingen

Handelingsperspectief: de raad aan de slag (4)

Er wordt een raads werkgroep bestuurlijke vernieuwing ingesteld die nadenkt over politiek overstijgende onderwerpen om de bestuurskracht van de gemeente te versterken en draagvlak te creëren.

Op voordracht van de werkgroep bestuurlijke vernieuwing besluit de raad o.a.:

- een inzageprotocol voor raadsleden vast te stellen voor geheime en vertrouwelijke stukken
- Een initiatiefvoorstel aan te nemen om de inlichtingenplicht te 'kaderen'
- Een Integriteitsprotocol op te stellen en een voorstel voor een commissie Integriteit te doen

Handelingsperspectief: einde slepende dossiers (5)

Slepende dossiers worden gedurende de raadsperiode 2018 – 2022 tot een einde gebracht

Handelingsperspectief: Maatregelen ter bescherming van ambtenaren (6)

- Het college schrijft in gezamenlijkheid met het MT een brief aan de raad met een oproep om de onbehoorlijke omgangsvormen een halt toe te roepen
- De raad neemt een motie aan waarin raad en college worden opgeroepen voor een veilige gemeentelijke werkomgeving te zorgen
- Technische vragen van raadsleden worden niet meer persoonlijk herleidbaar beantwoord door ambtenaren, maar worden verstuurd vanuit een anonieme 'antwoordbox' namens het college van burgemeester en wethouders
- Namen van ambtenaren worden niet meer als contactpersoon vermeld op brieven
- De huisadvocaat wordt ingezet bij juridische procedures van raadsleden

Hoe ga je dus om met ontwrichting:

Samenvattend:

- Haal hulp van buiten (BZK, Provincie en experts)
- Richt zorgvuldige processen in -> laat beklaagden van een integriteitsmelding niet te lang 'bungelen'
- Stel een werkgroep bestuurlijke vernieuwing in -> leidt tot draagvlak voor raadsbesluiten
- Maak antwoorden, feitenrelazen, integriteitsmeldingen transparant, navolgbaar en openbaar
- Wijk niet, blijf en leg uit aan de bevolking cq belastingbetaler

10. Taak, rollen en verantwoordelijkheden griffie

De griffie (bijv. bij een vermeende integriteitsschending) zie website vereniging van griffiers

- Adviseur van de melder (als deze raadslid of een commissielid is)
- Adviseur van de burgemeester als onderzoeker
- Adviseur van de burgemeester als raadsvoorzitter
- Verstrekker van bij de griffie aanwezige informatie tbv het onderzoek
- Informant mbt een gebeurtenis die in de melding wordt genoemd
- Adviseur van het presidium of leden van het presidium
- Adviseur van ambtenaren die het onderzoek uitvoeren
- Informant over de strekking en doelstelling van het stappenplan (indien het stappenplan door de griffie is opgesteld)

11. De provincie

- Zet gemeenten aan gedegen processen in te richten, met duidelijke taken, rollen en verantwoordelijkheden
- Richt een regionale commissie integriteit in met leden die (o.a.) verstand van bestuurlijke verhoudingen hebben
- Zorg voor een ambtelijk / bestuurlijk klankbord voor reflectie bij zwaar weer
- Rug recht houden en zorg voor mentale steun aan het bestuur

12. Dilemma's

- Ervaringen: Hoe heb jij het aangepakt? Ben je er tevreden mee?
- Ga je in de actie of op je handen zitten?
- Wie is in the lead?
- Maak je groot of klein en wie bepaalt dat?
- Is een situatie daadwerkelijk ontwrichtend? Wat wordt dan ontwricht?
- Adviseer je de raad (ultimum remedium) te nemen maatregelen? Wat te doen?
- Welke rol ken je de provincie toe?

Tot slot:

Zie de website:

[www.bloemendaal](http://www.bloemendaal.nl) -> bestuurlijke integriteit

Terugkoppeling uitvraag integriteit

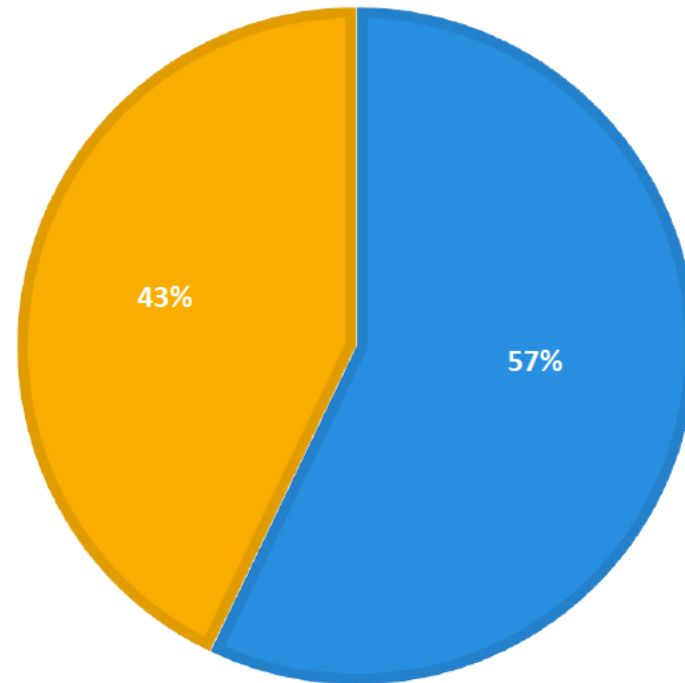
Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst

- De uitvraag is gehouden van 27 september 2023 tot 20 oktober 2023
- 35 gemeenten hebben de uitvraag beantwoord

Handelingskader integriteit

IS ER IN UW GEMEENTE EEN
HANDELINGSKADER INTEGRITEIT?

■ Ja ■ Nee

Totstandkoming handelingskader

Indien er een handelingskader integriteit is in uw gemeente, hoe is dit tot stand gekomen?

Een greep uit de meest voorkomende en sprekende antwoorden

- *In gezamenlijk overleg met de fractievoorzitters, met begeleiding door een extern bureau.*
- *In samenwerking met de griffie, een afvaardiging uit de raad en G&I.*
- *N.a.v. integriteitsmelding is stappenplan iom college en raad opgesteld.*
- *In afstemming tussen griffie(r) en burgemeester o.b.v. voorbeelden uit den lande.*
- *Gelijktijdig met gedragscode op voorstel van burgemeester en raadsgriffier.*
- *Opgesteld door de griffie.*
- *Via een werkgroep.*

Handelingskader integriteit

Op wie zijn de bestaande handelingskaders gericht?

- Raadsleden (voornaamste doelgroep)
- Burgemeester en wethouders
- Ambtenaren
- Commissieleden
- Griffiers, secretaris en vertrouwenspersoon

Handelingskader integriteit

Op welke wijze wordt er in uw gemeente invulling gegeven aan het thema integriteit?

- Onderdeel van het inwerkprogramma
- Periodieke gesprekken tussen raad en burgemeester
- Ad hoc gesprekken naar wens en behoefte
- Jaarlijkse bijeenkomst
- Werkgroep integriteit
- Invullen integriteitsmodule
- (Nog) niet?

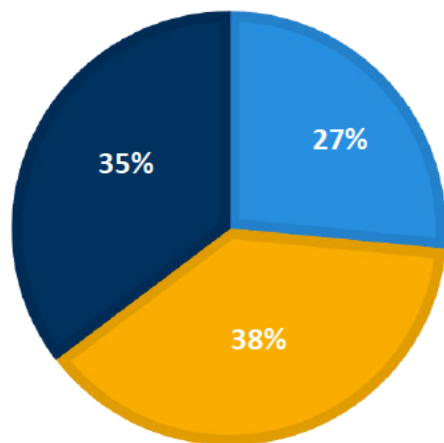
Handelingskader integriteit

Op welke wijze geeft u als griffier invulling aan uw rol ten aanzien van integriteit?

- Vraagbaak
- Geven van gevraagd en ongevraagd advies
- Agenderen van het onderwerp
- Organiseren van relevante bijeenkomsten
- Adviseren raadsleden
- (Nog) niet?

Handelingskader integriteit

IS ER IN UW GEMEENTE BEHOEFTE AAN EEN
LANDELIJK HANDELINGSKADER OF
LANDELIJKE HANDVATTEN?

■ Ja ■ Nee ■ Anders

Bij “anders” is onder andere ingevuld:

- *Was wel handig geweest, het model van de VNG voldoet niet/ bleek ontoereikend.*
- *Onbekend hoe de raad hierover denkt.*
- *Inmiddels hebben wij dit zelf beschreven; maar eenduidigheid zou wel beter zijn zodat niet alle gemeenten dat op hun eigen wijze doen naar eigen mores.*
- *De VNG geeft hier de nodige informatie over.*

Handelingskader integriteit

Hoe zou u graag zien dat dit wordt ingevuld? En welke rol ziet u hier eventueel voor de Commissaris van de Koning en zijn kabinet?

Een greep uit de meest voorkomende en sprekende antwoorden

- *Een model zou prettig zijn en de commissaris/zijn kabinet kan ondersteuning bieden in verzamelen best - practices zolang er geen landelijke leidraad is en als sparringpartner.*
- *Alleen een rol voor Commissaris/Kabinet bij onbestuurbaarheid gemeente (grote zorgen over integriteit gemeente(besturen) of bij serieuze aantijgingen richting BM.*
- *Er is geen gedragen draagvlak voor vrijwillige handelingskaders. Dus afdwingen.*
- *Concreet stappenplan bij (vermoedens) van integriteitschendingen, sanctiemogelijkheden. De CdK kan daar een initiërende en coördinerende rol in spelen.*

Onderwerp: FW: App contact

Dag 5.1.2e, hierbij nog het app contact tussen mij en Roest. Dit dient nog meegenomen te worden bij de Woostukken.

Groet, 5.1.2e

13/10/23

Dag Elbert, zou je jouw presentatie kunnen mailen naar kab@noord-holland.nl, dan kunnen we hem alvast klaarzetten. Dank!

En voor de aankondiging van 5.1.2e, zij is 5.1.2e van de gemeente Bloemendaal, toch?

Nee, inmiddels bestuursadviseur van 5.1.2e 5.1.2e)

Aha, goed dat ik nog even check. Dan kan ik haar op de juiste manier introduceren.

Fijn weekend en tot volgende week.

Insgelijks!

19/10/23

Dag Elbert, lukt het nog om jouw presentatie te mailen naar kab@noord-holland.nl, dan kunnen we hem alvast klaarzetten. Dank!

Wordt vanavond door 5.1.2e aangeleverd. We zijn klaar

5.1.2e

Onderwerp: FW: Formele versie presentie griffiersbijeenlomst 20 oktober

Van: 5.1.2e

Verzonden: Wednesday, October 25, 2023 4:28:38 PM

Aan: 5.1.2e @noord-holland.nl>

CC: Elbert 5.1.2e @5.1.2.com>

Onderwerp: Formele versie presentie griffiersbijeenlomst 20 oktober

Beste 5.1.2e

Bijgaand tref je de formele versie aan van de presentatie van afgelopen vrijdag tbv de griffiersbijeenkomst op het Provinciehuis. Deze kun je desgewenst delen met de griffiers van de gemeenten.

De omissies en slordigheden zijn er nog uitgehaald (die er helaas door de tijdsdruk waren ingeslopen). Wellicht verstandig om een eerdere versie te verwijderen om eventuele verwarring te voorkomen?

Nog ten overvloede, maar dat was ook al gemeld tijdens de presentatie: de ervaringen zijn op persoonlijke titel gedeeld.

Hartelijke groet,
Mede namens Elbert

5.1.2e